

VIHTA

Arviointikertomus 2022

Kooste annetuista vastineista-
sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta / Varhaiskasvatus

Tarkastuslautakunnan huomiot

- Varhaiskasvatuksen erityisopettajien rekrytointi on edelleen haastavaa. Tulee pohtia keinoja rekrytoinneissa onnistumisen tueksi ja ottaa ne käyttöön jo rekrytointi-ilmoituksissa.
- Ennaltaehkäisevään työhön on yritetty panostaa: Varhaiskasvatuksen erityisopettajat, jotka ovat saaneet Nepsy-ohjaajan koulutuksen, toteuttavat vuoden 2023 alussa ryhmämuotoista toimintaa neuropsykiatriseen oireiluun liittyen.
  - Nepsykoulutusta tulisi mahdollisuuksien mukaan laajentaa koko henkilökunnalle, jotta oireilu voitaisiin aidosti havaita ajoissa ja lapset päästä tarvitsemansa avun ja tuen piiriin.
  - Lisäksi operatiivisessa toiminnassa painopiste vaikuttaa olevan selviytymisessä, ongelmien ehkäisemisen sijaan. Ongelmien ehkäisyn keinoja tulee pohtia ja järjestää oppilaille ja henkilökunnalle tarvittava tuki ja osaaminen.

Kunnan vastine:

- Kelpoisten varhaiskasvatuksen erityisopettajien rekrytointi on haasteellista saatavuusongelmista johtuen. Saatavuutta parannetaan edelleen tukemalla henkilöstön jatkokoulutautumista. Rekrytoinnissa tullaan kartoittamaan kohderyhmän parhaiten tavoittamat viestintäkanavat nykyisin käytössä olevien lisäksi. Sopivia hakijoita kontaktoidaan myös olemassa olevia verkostoja hyödyntäen sekä oppilaitoksia ja alan tapahtumia hyväksi käyttäen. Työnhakuilmoituksissa kiinnitetään tarkemmin huomiota ilmoituksen houkuttelevaan sisältöön. Vihdin varhaiskasvatuksessa on aloittanut 1.8.2023 kelpoisuusehdot täyttävä varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija.
- Koulutustarpeita kartoitetaan säännöllisesti yhteistyössä varhaiskasvatuksen johtajien kanssa, jonka pohjalta koulutukset suunnitellaan ja kohdennetaan henkilöstölle. Tähän sisältyy myös Nepsykoulutuksen laajentamisen tarpeen kartoitus.
- Kunnan keväällä 2022 hyväksytyssä strategiassa henkilöstötyön painopisteeksi on nostettu työhyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden edistäminen, johon strategiassa on esitetty useita toimenpiteitä, mm. työturvallisuuteen, johtamiseen, koulutukseen ja perehdytykseen liittyen. Erityisvarhaiskasvatuksen tueksi on perustettu varhaiskasvatuksen erityisasiantuntijan tehtävä, jonka tarkoituksena on vahvistaa kuntatasoista varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten tuen tarpeiden koordinoitua. Varhaiskasvatuksen koko henkilöstölle on tarjottu Mapa –koulutusta, joka on tarkoitettu työssään haastavia asiakkaita tapaaville.

Sivistyslautakunta / Varhaiskasvatus

Tarkastuslautakunnan huomiot

- Varhaiskasvatuksen ja perhesosiaalityön yhteistyön vahvistaminen, matalan kynnyksen perhetyö on ollut tavoitteena, mutta pandemian vuoksi työ keskeytyi. Pandemian ollessa ohi, tähän tavoitteeseen on syytä palata.
- Asiakastyytyväisyyskyselyt tulee ulottaa palvelujen käyttäjille saakka ja tulee huomioida, että tuotettavien palvelujen laatu on kunnalle vetovoimatekijä.
- Sähköisiä palveluita on kehitetty, mutta niitä on syytä kehittää edelleen.

Kunnan vastine:

- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on aloittanut toimintansa 1.1.2023. Toimintojen järjestäytyminen on käynnissä ja yhteistyön muotoja kartoitetaan.
- Palveluiden käyttäjille suunnatut asiakastyytyväisyyskyselyt toteutetaan Vihdin varhaiskasvatuksessa joka toinen vuosi. Viimeisin on toteutettu keväällä 2023 ja seuraava tullaan toteuttamaan keväällä 2025.
- Sähköisten palveluiden kehittämistyö jatkuu osana kunnan digitaalisten palveluiden kehittämistä

Sivistyslautakunta / Opetus

Tarkastuslautakunnan huomiot

- Erityisopetukseen liittyvät tavoitteet ovat edelleen kesken. Niiltä osin kuin ei ole toisin päätetty tavoitteiden eteen työskentelyä tulee jatkaa.
  - Osana kehitysprosessia on syytä määritellä selkeämmin ja yksityiskohtaisemmin se, että mitä ennaltaehkäisevät toimet konkreettisesti tarkoittavat ja kiinnitettävä huomiota näiden toimien toteutumiseen.
- Hobby Hour- harrastetuntien mahdollistamista kaikille kouluille ja kaikille oppilaille suunnitellaan yhdessä koulujen ja kuljetuspalveluiden kanssa. Vaikka harrastetoimintaan saadaan valtiolta hankerahaa, sen avulla ei pystytä kustantamaan kuljetuksia vaan ne kulut menevät opetuspalveluilta. Hobby Hour-harrastetunnit ovat äärimmäisen tärkeitä lasten terveyskasvatuksen sekä hyvinvoinnin ja kehityksen kannalta.
- Pandemian jälkihoitoa tehdään edelleen mm. opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämien erityisavustusten turvin. Hankeavustuksilla on opetukseen palkattu lisää koulukäynnin ohjaajia ja resurssiopettajia sekä annettu lisää tunteja erityisopettajille ja tukiopetukseen. Jälkihoitoon on syytä panostaa jatkossakin.

Kunnan vastine:

- Erityisopetuksen kehittäminen on pitkäjänteistä työtä, johon Vihdissä on panostettu tehostamalla yleisen sekä tehostetun tuen toimia koskettamaan koko oppilasjoukon opettamista ja järjestämällä erityisen tuen oppilaiden opetus saman koulujärjestelmän sisällä lähikouluperiaatteen mukaisesti. Vahvan tuen tarpeen ennaltaehkäiseviä toimia on kehitetty ja konkretisoitu mm. koko Länsi-Uuttamaata koskevan KouluKunnossa -hankkeen puitteissa kevästä 2021 lähtien mm. kehittämällä kouluun kiinnittymisen tukemisen ja tunnetaitokasvatuksen menetelmiä ja tuomalla ne helposti opettajien saataville sekä kunnan palkkaamien kouluvalmentajien työn kautta. Myös korjaavat toimet, kuten K-0 –toiminta (jonka avulla puututaan pitkittyneisiin ja haastaviin koulukiusaamistapauksiin) ja Someturva ovat merkittävästi ennaltaehkäiseviä turvallisuudentunteen lisääntymisen kautta. Toteutumisen seurantaan kiinnitetään erityistä huomiota tilastojen, kyselyjen ja itsearviointien kautta.
- Hobby Hour –harrastetuntien tavoitteena on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia mahdollistamalla jokaiselle lapselle/nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Toimintaa järjestetään kaikilla kunnan peruskouluilla. Nykyisten resurssien puitteissa koulukuljetusten järjestäminen harrastustuntien jälkeen kaikissa Vihdin kouluissa ei ole mahdollista, vaan toiminnan laajentaminen edellyttää kunnalta lisäresurssia sekä kuljetusten järjestämiseen että työn organisoimiseen. Uusi joukkoliikenteen järjestämistapa on suunniteltu alkavaksi 2024 kesäkuussa ELY -vetoisena, jonka vaikutuksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Kustannusvaikutuksia kartoitetaan ja toiminnan laajentamisen mahdollisuuksia lukuvuoden 2024-2025 alusta lukien selvitetään.
- Pandemian jälkihoitoon on edelleen varauduttava riittävin resurssein. Pandemialla on ollut tutkimusten mukaan laaja-alaisia vaikutuksia hyvinvointiin.

Sivistyslautakunta / Opiskeluhoolto

Tarkastuslautakunnan huomiot

- Opiskeluhoollon osalta oppilaiden osallisuuden ja hyvinvoinnin seuraaminen yhteisöllisen opiskeluhoollon keinoin ei ole ollut mahdollista siten kuin oli suunniteltu, johtuen edelleen Covid19 –pandemiasta. Asiaan tulee kiinnittää erityistä huomiota edelleen.
- Vuoden 2022 osalta toimintakate jäi edelleen jonkin verran tavoitteesta (toteutumaprosentti 79 %). Opiskeluhoollolle 7.10.2021 myönnettyä erityisavustusta 55 700 (omavastuu 30 %) ei ehditty käyttämään vuoden 2022 aikana, koska täyttölupa uusiin vakansseihin saatiin vasta 3/2022 alkaen. Erityisavustusta ei voitu siirtää vuodelle 2023, koska opiskeluhoolto siirtyi 1/2023 alkaen hyvinvointialueen järjestettäväksi.
- Kunnassakin tulee edelleen kiinnittää erityistä huomiota siihen, että opiskeluhoolto toimii ja oppilaat saavat riittävän ja tarvitsemansa tuen, yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Kunnan vastine:

- Yhteisöllisyys ja tunnetaidot on valittu lukuvuoden 2023-2024 opiskeluhoollon yhteiseksi teemaksi Vihdin kouluissa. Oppilaiden osallisuuden ja hyvinvoinnin tukeminen ja niiden systemaattinen seuraaminen havainnoimalla ja erilaisia kyselyjä hyödyntäen on tärkeää.
- Avustusten osalta pyritään mahdollisimman hyvään ennakkointiin siltä osin, kuin se on olemassa olevan tiedon varassa mahdollista.
- Hyvinvointialueen palveluiden uudelleenorganisointi ja toiminnan vakiinnuttaminen ovat kesken. Opiskeluhoollon palveluiden jatkuvuus on pyritty turvaamaan ja palvelut järjestämään mahdollisimman sujuvasti muutoksista riippumatta. Opiskeluhoollon psykologipalveluiden saatavuudessa on haasteita koko hyvinvointialueella. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on parhaillaan valmisteilla alueellinen opiskeluhoollon suunnitelma, jossa kuvataan mm. opiskeluhooltopalveluiden keskeisiä periaatteita ja resursointia. Samanaikaisesti Vihdissä päivitetään opiskeluhoollon kuntatasoista suunnitelmaa. Hyvin toimivat sisote -yhdyspinnat ovat yhteinen tavoite.

Sivistyslautakunta

Tarkastuslautakunnan huomiot:

- Henkilökunnan työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen on edelleen kiinnitettävä huomiota seuraamalla uupumisen ja poissaolojen yleisimpiä syitä ja lähestymällä näitä asioita ratkaisukeskeisesti, yhteistyössä henkilökunnan kanssa.
- Työturvallisuusilmoitusten määrä on edelleen kasvanut, erityisesti varhaiskasvatuksessa ja opetustoimessa. Ilmoitusten taustasyyt on tutkittava huolellisesti sekä pohdittava konkreettisia keinoja ja toimia tilanteen parantamiseksi.
- Työturvallisuusilmoituksissa tulisi raportoida erikseen tapaturmat (esim. liukastumiset) ja työssä kohdatut väkivaltilanteet.
- Tarvittaessa on pyrittävä järjestämään koulutusta ja pohdittava soveltuvia lisäapukeinoja esim. tehostetun tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten kanssa pärjäämiseksi, arkipäiväisessä työssä.
- Operatiivisessa toiminnassa painopiste vaikuttaa olevan päivittäisessä selviytymisessä, ongelmien ehkäisemisen ja varhaisen puuttumisen sijaan. Ongelmien ennaltaehkäisyn keinoja tulee pohtia ja järjestää sekä lapsille että henkilökunnalle tarvittava tuki ja osaaminen.
- Tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien lasten/nuorten ja perheiden asianmukainen tuensaanti on edelleen varmistettava sekä varhaiskasvatuksessa että kouluissa ja myös sosiaalihuollon perhetyössä.

Kunnan vastine:

Henkilöstön työhyvinvointiin ja jaksamiseen on kiinnitettävä huomiota ja pohtia yhdessä keinoja tilanteen parantamiseksi, kuten tarkastuslautakunta esittää. Sekä perusopetuksessa että varhaiskasvatuksessa on järjestetty koulutusta ratkaisukeskeisistä menetelmistä. Lisäksi varhaiskasvatuksessa on kiinnitetty erityistä huomiota työntekijöiden perehdyttämiseen luomalla koko varhaiskasvatukseen yhtenäinen malli.

Esimiehet käyvät työturvallisuusilmoitukset säännöllisesti lävitse ja niiden pohjalta suunnitellaan konkreettisia toimenpiteitä tilanteiden korjaamiseksi. Taustasyihin tullaan kiinnittämään vielä tarkemmin huomiota. Tämä huomioidaan myös raportoinnissa.

Hankeavustuksilla on järjestetty koulutusta ja opetukseen on saatu palkattua lisää koulukäynnin ohjaajia sekä resurssiopettajia, kuten myös mahdollistettu lisätunteja erityisopettajille ja tukiopetukseen. Erityisen tärkeää on ollut kouluvalmentajien osuus arjen tukijoina. Kouluvalmentajien vakinaistaminen tulisi varmistaa.

Turvaamalla laadukas perusopetus saadaan parhaiten ennaltaehkäistyä ongelmien syntyä ja syventymistä. Osaamista vahvistetaan mm. kouluttamalla henkilöstöä. Erilaisia tukimuotoja ja yhteisiä toimintamalleja kehitetään paikallisesti ja yhteistyössä hyvinvointialueen kuntien kesken niin oppilaiden kuin henkilöstön tueksi.